

Rigamanifestet

[the Riga Charter] antogs av FEDECRAIL General Assembly i Lyon den 16 april 2005

Museijärnvägsföreningar och motsvarande har varit mycket framgångsrika i att bevara, restaurera, underhålla och driva trafik med historisk järnvägsmateriel.

Detta manifest har tillkommit för att ge vägledning vid beslut inom museijärnvägsverksamheten så att denna kan få upplevas även av kommande generationer.

Vi hoppas att detta manifest skall hjälpa alla inblandade att se de goda möjligheterna i att fatta kloka beslut.

Manifestet har utformats i överensstämmelse med andra motsvarande manifest som syftar till att förmedla goda principer för bevarande av historiska föremål.

Rigamanifestets syfte

Rigamanifestet formulerar de principer som är vägledande för konservering, restaurering, underhåll och brukande av sådana järnvägshistoriska föremål som används inom museijärnvägsverksamheten. Dokumentet avser vara ett stöd för denna verksamhet.

Definitioner

Med begreppet Museijärnvägsverksamhet avses här alla typer av verksamhet som syftar till att med hjälp av bevarade eller rekonstruerade järnvägsföremål skapa och visa fungerande järn- och spårvägar eller järnvägs- och spårvägsfordon från en gångens tid.

I tillämpliga fall kan museijärnvägsverksamheten även omfatta järnvägshistoriska byggnader och andra föremål.

Artikel I

För att trygga museijärnvägarnas framtid skall vetenskaplig kompetens, yrkeskunnande och nödvändiga resurser användas för att säkerställa att de järnvägshistoriska föremålen bevaras och visas i funktion på ett säkert sätt.

Artikel II

Bevarande och restaurering av historisk järnvägsmateriel och de tekniker och arbetsmetoder som är knutna till dessa, syftar till att trygga framtiden för dessa föremål, antingen de är teknikhistoriskt viktiga, lämnar vittnesmål om transporthistoria eller bevarar traditionell hantverkskunskap.

Artikel III

Regelbundet underhåll av den historiska järnvägsmaterielen är en förutsättning för att den historiska järnvägen skall överleva. Det är viktigt för förståelsen av den historiska järnvägen att den visas i drift med traditionella operativa metoder.

Artikel IV

Bevarande av fordon, infrastruktur och operativa metoder från en äldre järnväg kan underlättas om för samhället värdefulla användningsområden för den historiska järnvägsmaterielen kan identifieras. En sådan användning skall dock innebära så små avvikelser från det historiska originalet som möjligt och eventuella förändringar skall tydligt markeras och skall enkelt kunna elimineras.

Artikel V

En museijärnvägsverksamhet skall inte enbart visa sin egen roll som transportsystem utan även, i den omfattning det är möjligt, sin historiska bakgrund och sin sociala och ekonomiska betydelse för samhället.

Artikel VI

Restaurering är ett mycket kvalificerat arbete. Målet är att bevara och tydliggöra de estetiska, funktionella och historiska värdena hos den traditionella järnvägens olika delar. Arbetet skall bygga på förståelse och respekt för den ursprungliga konstruktionen.

Artikel VII

Originalmaterial eller historiskt korrekt material och arbetsteknik skall användas vid reparation och rekonstruktion av de historiska föremålen. Om detta inte är möjligt av säkerhetsmässiga eller legala skäl eller på grund av att det autentiska materialet inte är tillgängligt skall ett lämpligt, modernt ersättningsmaterial väljas.

Artikel VIII

Att restaurera ett historiskt föremål behöver inte nödvändigtvis betyda att man återställer det till utförandet som det hade såsom nytillverkat. Vissa föremål fick sin historiska betydelse först i senare skede. Oavsett vald tidsperiod skall en restaurering föregås av ett grundligt studium av tillgängligt

historiskt källmaterial och annan relevant dokumentation. Med utgångspunkt från denna studie skall en plan för restaureringen upprättas. De delar eller det material som ersätts skall med ett enkelt system tydligt och permanent markeras.

Artikel IX

Tillfogad obligatorisk eller av andra skäl nödvändig säkerhetsutrustning skall i möjligaste mån harmonisera med det konserverade eller restaurerade föremålet, men det faktum att utrustningen är en förändring eller ett tillägg till originalföremålet skall tydligt markeras.

Artikel X

Varje nödvändig senare förändring av föremålet skall så långt det är möjligt anpassas till det ursprungliga föremålet. Varje sådan modifiering bör om möjligt göras så att borttagna originaldelar kan återinsättas. Originaldelar skall bevaras för att senare kunna återanvändas.

Artikel XI

Varje steg i konserveringen eller restaureringen av historiska järnvägsföremål skall föregås av en noggrann planering och skall dokumenteras. Dokumentationen skall bevaras under minst samma tid som föremålen.

Artikel XII

Alla organisationer som är engagerade i reparation, underhåll, konservering och drift av museijärnvägar eller andra museijärnvägsföremål skall säkerställa att deras arkiv bevaras.